

37

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΑΜΥΓΔΑΛΕΑ
ΜΑΘΙΩΝ

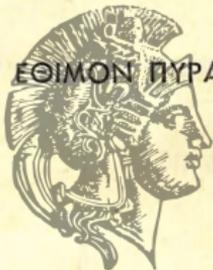
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Παθ. III, 37/1970

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1968 / Μάρτιος 1970

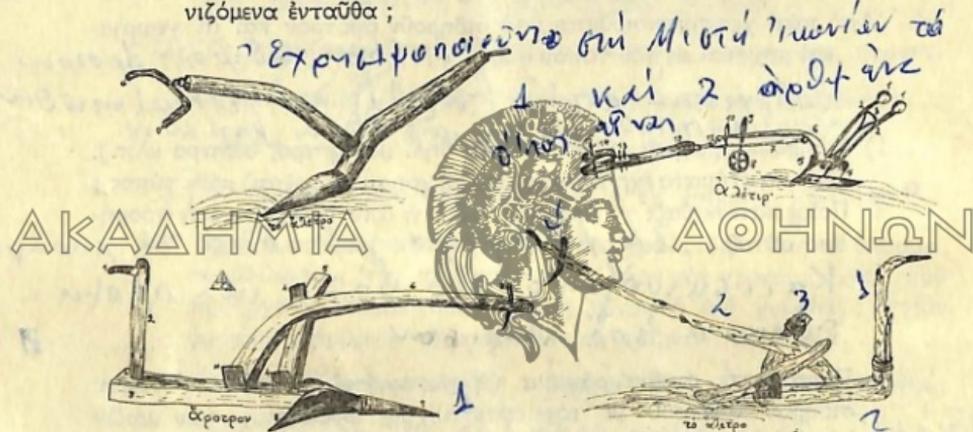
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....1930.....
 5) Μηχανή άλωνισμού . Πικύα . 1929 . Κατάνη . 1951 ..
 στ' 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον . Κόϊ.Θ.Ι. γαμπερῶν . Πικύα ..
 και . Δ. Δ. Σ. Ο. Ρ. Ν. Σ.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

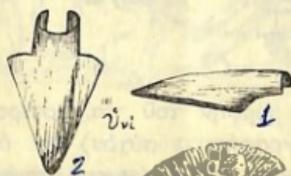
1. Χρυσὸν λ. οὐτὶα 6. 11. ?
 2. Β. τ. α. φ. μ. 7. 12.
 3. Γ. λ. σ. β. ο. η. ο. φ. β. 13.
 4. Καπ. α. ν. φ. ο. μ. 9. 14.
 5. 10. 15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

...Τὸ ὕνι... ἔστιν... χρυσοῦ... καὶ...
 ...διὰ τὰ χωράγια... ἔστιν... ἀρχαῖο... καὶ...
 ...μὴ τὰ δύο... ὅπως... εἶναι... ἐκαστοῦ.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... ~~ἔστιν~~...

...μυτρός... χρυσοῦ...

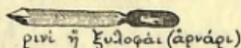
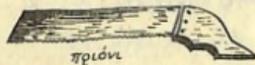
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου,

...~~ἔστιν~~... Κοιλοῦ... ἀπὸ... ἔστιν...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

...ἔστιν... ἀρ... ἀρ... ἔστιν... ἔργα...
 ...Χρ... ἔστιν...

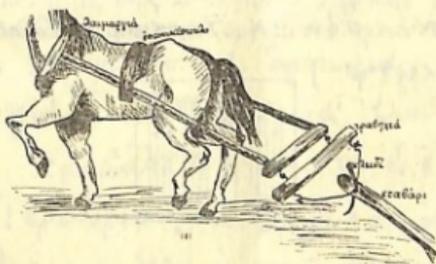

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίσις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας
 ἄνδρας ὄργωνε καὶ π. ἀρ. καὶ βοῦν
 ὄν . . . ὁ ἀνδρ. εἰς ἀγρ. ἄλλο δουλ. καὶ π. ἀρ. καὶ
 γ. ν. καὶ κ. α.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)
 τὸ ἄροτρον εἰς τὸν ἀγρ. καὶ
 γ. ν. καὶ κ. α. καὶ π. ἀρ. καὶ βοῦν
 καὶ π. ἀρ. καὶ βοῦν ἄλλο ἀπὸ καὶ

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 τὸ ἄροτρον εἰς τὸν ἀγρ. καὶ π. ἀρ. καὶ βοῦν
 καὶ π. ἀρ. καὶ βοῦν ἄλλο ἀπὸ καὶ

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

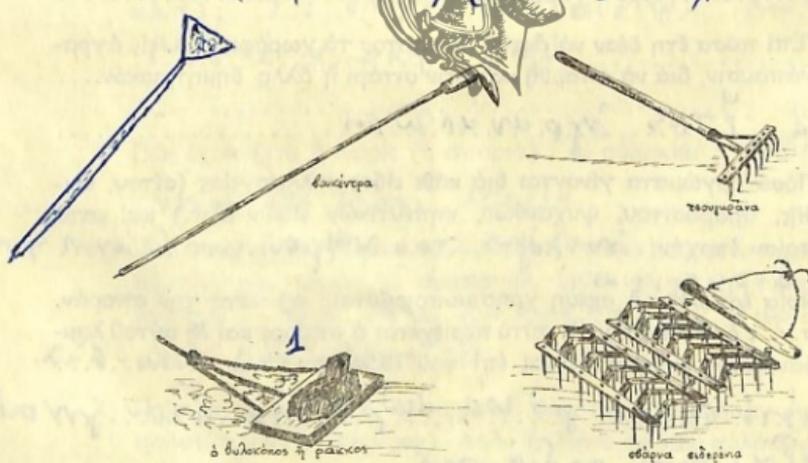
Ἰσό. υἰάτω. μῖρος. τοῦ. κεντρισι. ἦταν.
 ἵνα. κογ. γαρό. αἶθυρο. καὶ. ζού. σε. κά.
 Σκῆψα. Σφῆσαν. ζύ. κρο.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. γίν. θ. τ. αν. το. β. θ. α. ρ. ι. α. τ. α. μ. ε. τ. α.
 π. ν. β. η. ο. ρ. α.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ὡς. υἰάτω. μῖρος. τοῦ. κεντρισι. ἦταν.
 καὶ. Σφῆσαν. ζύ. κρο. ὡς. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 ζευγὸς τῶν κοτυβέρων ὑπάρχει τὰ δικά
 καὶ τὰ Μ.Θ.ἔλ

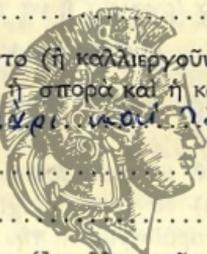

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Παιδί... μίχρι... 18-18... χρόνων

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Ἄρπυξ... τὰ βιτρυ... καὶ τὰ ἄλλα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... Π.δ.λ.αι.ὄ.τ.φ.α

χωρίς... διαύρι... Σίτηρα... κίρπια... βίκο...
 γιὰ... ἀφρονναί... πα...

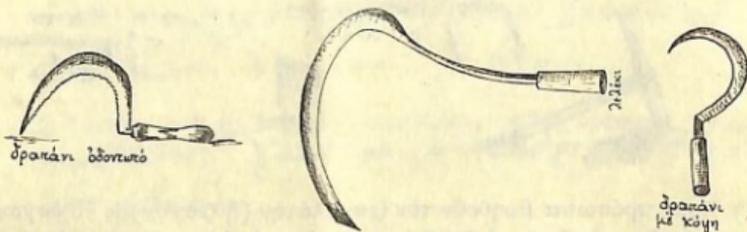
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ... Τ.π.δ.τ.ε.λ.ε.τ.α.ἰ.α.ς... ἡ ἀλλοφ... καὶ...
 ἢ παπᾶ... οἰ... ἀλλοφ...

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) καὶ τὰ ἀκονιφό-
 μιν κ. ... παραπάνω... Τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι χρησι-
 μοποιεῖτο κυρίως γιὰ τὰ κριθάρια...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Σημῶν... ἐπὶ τῶν εἰρηνοφίλων...
 μηχανές

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Κ. Α. Β. Α. Α.

ὡς ἡ ἀκονιφόμιν δια-
 χόρτα

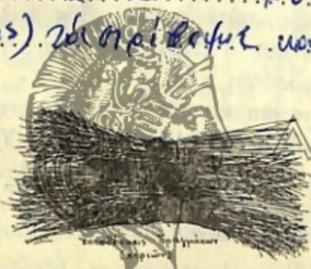
3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Κ. Α. Β. Α. Α.
 εἶναι ὀμαλή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ...
 ἀνδραπένητες... μίθρο... ἰσχυρὰ... καὶ...
 γούρνιαχ (ταυροισί) 12 -

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.. Σ. Π. Ν. ...

Ποιρὶδα... ἐν... δένοντα... τὰ εἰάχυν... ἔδω.
 δένοντα... κί... τὰ ἴδι... τὰ εἰάχυν... π.δ...
 χλωρὰ... πύργον... δεματικός... Ἄν...
 ἦσαν... ζερά... τὰ ἔβριχαν... γὰ... κα...
 κί... Στάχυν... κί... εἰάχυν... καὶ...
 καὶ... κα... κί... κί... (π...
 ἐν... κί... τὰ εἰάχυν... καὶ...
 δεμάτι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὄρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; Τ. Α. ...

δεμάτια... καμίσον... ἐν... τὰ εἰάχυν...
 ἐν... δεμάτια... καὶ... ἀλλ...
 βρα... π... π... τὰ εἰάχυν...
 π... π... π... π... π...
 π... π... π... π... π...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; αὐ...
 αὐ...
 αὐ...

φωτογραφίας) Στὴν . . . παρὶ δὲ ἀρχὴν τῆς φωνῆς . . .
 τὸ χάρτισον . . . ἐξ ἀφ' ἑαυτοῦ . . . τὸ δὲ ἐκ αὐτοῦ . . .
 μὲν ἀποκαθάρσιον . . . ὁ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ . . . ἴσως . . . εἶναι . . .
 οἱ ἡρέσει.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρῶνόντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Μετὰ μάρα (βαί' δὲ μαρὰ) γινέταν ἰ. ρ. παρὰ ἐὼ ἀλώνι. Ἐχωριστὸν γὰρ τὸν κοδινὰ παίθησαν. κοινὰ ἐὼ χωριστὰ. ἢ μαί. ἐὼ θηί. τι*

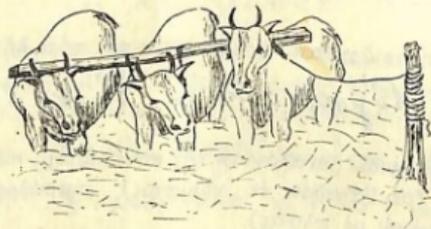
2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἢ τοποθετησις εἰς σωφόν; ἢ παρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετησεως; *Μετὰ τὰ δεμάτια ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὼ ἀλώνι. ἐξ ἑαυτοῦ δεματιῶν γὰρ ἐκ τῆς πρὸ τῆς φωνῆς*

3) Ἐπῆρχεν ἀνεκάθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *Ἐξ ἑαυτοῦ ἰ. δ. ο. ἀλώνι. τὸ ἄχυρον ἀπὸ τὸν κοδινὸν. καὶ ἐβέρα, ὅν δὲ γυμνοῦσε. ἀφ' ἑαυτοῦ. ἐποκίνη.*

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Ἐξ ἑαυτοῦ. ἀπὸ τῶν χωρίων. καὶ παρὰ τὸν κοδινὸν. ἀφ' ἑαυτοῦ. ἐποκίνη. ἀπὸ τῶν χωρίων.*

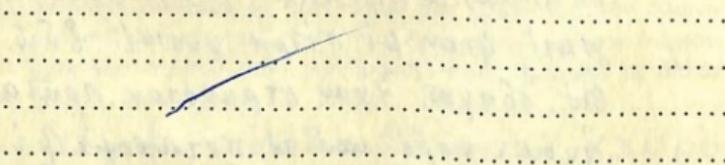
νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.

ἔλαιον... δὴ... ἦσαν... δεικνύει... εὐαγγελία...
ἦσαν... ἔλαιον... ἔδω... ἔλασμα... ἔλαιον...
καὶ... εὐαγγελία... καὶ... στάχνα... ἀναμορφω...
να

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

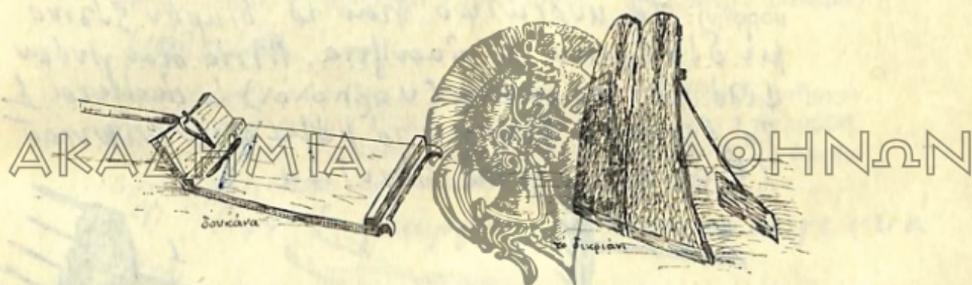
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλσμένους ἀπὸ ξύλου,
στρουλουργας, δοκάνη, βουλκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ τὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκικιά, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

...δουκάνια... δικριάνι... βωλόσυρος...
 Του μὲν ὡς... ἀλωνιστικὸν... μηχανήμα...
 ἢ καὶ... χονδρὴ... ἐπιμήκης... σανὶ...
 ἢ καὶ... ἀποσχίδων... σκληροῦ... λίθου...
 ἐξαρτᾶται... ἐκ τοῦ... ζυγοῦ... ἐζευγμένων... ζῶων...
 ἐπὶ τῶν... σταχύων... τούτων...
 διὰ τὸν... ἀλωνισμόν... των...
 ὡς ἀλωνιστικὸν... μηχανήμα...
 ἢ καὶ... χονδρὴ... ἐπιμήκης... σανὶ...
 ἢ καὶ... ἀποσχίδων... σκληροῦ... λίθου...
 ἐξαρτᾶται... ἐκ τοῦ... ζυγοῦ... ἐζευγμένων... ζῶων...
 ἐπὶ τῶν... σταχύων... τούτων...
 διὰ τὸν... ἀλωνισμόν... των...

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Σ.π.δ. ... Ἐξαιρέτως φασίαν...*

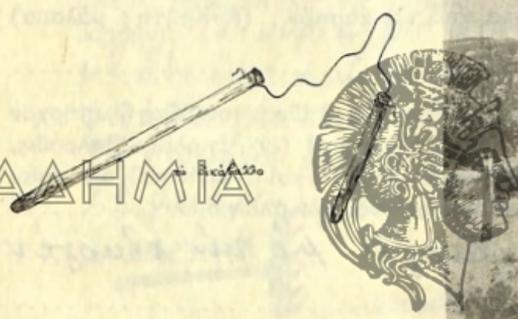
ἀλάφι... μόνον... ἀβερία.....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κακώτερον μικροῦ ἄρουρο δμητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Μόνον ἀπὸ τῆς οἰκογενείας.....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

...Με...υο.α.μ.ί.ν.ι.α.φ.α

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

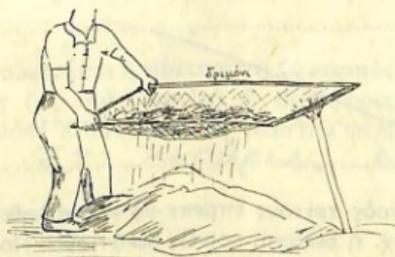
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κάθρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Πρῶτα... περὶ αὐτοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀγίου (ἁγίου).
κόκκων... Σίτου... Μετὰ ἀπὸ τοῦ π...
κνότερο... τοῦ κόκκων... Ταῦτα ἐγένοντο
ἐν τῷ χερί... καὶ ὄχι στηριγμένα... τὰ ἔργα
λαῖα

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἀλλὰ ἐπιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εις την υπαιθρον ; Στόν... άχυρώννα ενό...
ολίτι.....

5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του
θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά το άλώνισμα ;

Την άνοιξη φθειροκο ειδιώς άφρα...
γ.ά. σπόρο.....

6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατα-
σκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) έκ σταχύων,
τό όποιον άναρτάται εις τό είκονοστάσιον ή όπισθεν τής θύρας κλπ ; ..

Πώς λέγεται ή πλεκτή αυτή ; Ποιον τό σχήμα της ; ποϋ φυλάσσεται,
προς ποιον σκοπόν και επί ποσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατά ποιας ήμέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τον
τόπον σας άναμμα φωτιάς εις τό υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστου-
γέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόου), Άποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας τής 31 Αυγούστου κλπ.)

Την Άποκριές, Τήν Πασχαλιές, 31 Αυ-
γούστου.....

Εις ποιας ήμέρας, ποίαν ώραν και εις ποιον μέρος ;

Άποκριές = παραμονή εν φράδν (θεοδύρω) εζ...
Πασχα = Μ.β.β. Σάββατο μέχρι την ανάστασι
στην Πλαζιάα υπήσθαθε ματαλάς (χρηστικ)
31 Αυγούστου την παραμονή εν φράδν

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

... ν. η. ε. χ. ι. ά.

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος; ...

Παιδιά από 15 - 20 χρονών... χερώνων
στα μαχαλάς

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιόν μέρος;

Τά κλέβημε από τά σπίτια άνω
διαμείσεως

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Όταν σκοπιάσε ζεχίνιστον αί νέοισό
χωρίς καί κονταλέσαν ζύλα, τά όσα
έκρυον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα
Ύδουαίνα ηλευ Μόνου γάρι άπο κρίς
τά άπό κρια γάφαλη - γάφαλη γτιλή
Άροβόν μπουλάρα μοπιή, χηίηηι -

Άφαη άν κάβης άπό κίνα ηύό όμορφά δώ μορής
νά βρή

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

Στω μπιά τω πιάχα ηηδαιών
χωρίς κάζέρεν γιατί

- 3) Τι καίονται εις τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Ξίλα καὶ θούριες τοῦ ξύλου.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ